

Aan de gemeenteraad

uw brief van: ons kenmerk: bijlage(n): datum:
24 augustus 2021

Onderwerp: kostenbewust en kostenefficiënt handelen

Beste raad,

De rekenkamercommissie heeft onderzoek gedaan naar de stand van zaken van de transformatie van het sociaal domein, door de ogen van betrokken gemeentelijke medewerkers. Naar aanleiding van de rapportage van de commissie, heeft u op 22 april 2021 besloten om ons te vragen u een voorstel voor te leggen over kostenbewust werken en over het versterken van preventie in het sociaal domein.

Kostenbewustzijn toegang

U heeft ons gevraagd antwoord te geven op de volgende vragen:

1. Wat is de ernst van het probleem
2. Wat zijn mogelijke oplossingen
3. Wat zijn de consequenties van de oplossingen.

In het rapport komen reacties van medewerker terug in de persoonlijke quotes. Wij hebben ons laten informeren hoe deze quotes hebben bijgedragen aan de conclusie van de rekenkamercommissie dat er bij de uitvoering van taken niet voldoende kostenbewust en kostenefficiënt gehandeld wordt. Onze conclusie is dat de ernst van het probleem beperkt is. Hieronder lichten we dat toe, waarbij we een onderscheid maken tussen meitinkers en gezinswerkers.

Meitinkers

Meitinkers die dagelijks beoordelingen maken van de ondersteuningsvragen van inwoners, zetten de meest noodzakelijk hulp in. Ze kijken in eerste instantie wat het eigen netwerk van de cliënt kan betekenen in de ondersteuningsvraag om vervolgens een maatwerkvoorziening in te zetten. Nadat ze hebben bepaald welke ondersteuning nodig is, wordt gekeken hoe dat zo goedkoop mogelijk ingezet kan worden. Daarvoor is de intensiteit van de inzet het enige middel dat hun ter beschikking staat. De prijs van de voorzieningen is namelijk contractueel vastgelegd.

Het inzetten van de goedkoopst adequate oplossing, richt zich dus niet op de prijs van de voorziening, maar op de intensiteit van de inzet. Heeft iemand bijvoorbeeld 3 uren huishoudelijke hulp nodig of zijn 2 uren per week ook toereikend? Dit zijn afwegingen die de Meitinkers dagelijks maken.

Binnenkort worden de meitinkers aanvullend getraind in vraagverheldering en het voeren van het goede gesprek. Dit in combinatie met de invoering van een nieuw normenkader moet er aan bijdragen dat de meitinkers die afweging nog scherper en zorgvuldiger kunnen maken. Het nieuwe normenkader geeft meer houvast om het in te zetten aantal uren huishoudelijke hulp te onderbouwen en leidt naar verwachting naar een lagere gemiddelde inzet van hulp.

Team Jeugd en Gezin (TJG)

Ook voor het TJG geldt dat altijd gekeken wordt naar mogelijke inzet van het netwerk. Net als meitinkers zoeken gezinswerkers naar de goedkoopst mogelijke adequate oplossing. In het aanbod dat voor de gezamenlijke Friese gemeenten door Sociaal Domein Friesland is gecontracteerd, liggen de tarieven vast. Maar over de te kiezen intensiteit wordt vrijwel altijd onderhandeld met de zorgaanbieder. Gezinswerkers kijken overigens niet alleen naar het gecontracteerde aanbod. Ze worden uitgedaagd om creatief te zijn in het vinden van praktische maatwerkoplossingen, ook als dat buiten het gecontracteerd aanbod gerealiseerd moet worden. Als zo'n praktische oplossing goedkoper blijkt te zijn, wordt daarvoor gekozen. Ook zijn gezinswerkers alert op het combineren van voorzieningen voor meerdere kinderen. Denk bijvoorbeeld aan het inzetten één ondersteuner in een klas waar twee kinderen een soortgelijke hulpvraag hebben.

Tot slot willen we er nogmaals op wijzen dat de slechts 30% van jeugdigen met jeugdhulp een verwijzing heeft gekregen via het TJG. De overige 70% krijgt jeugdhulp na verwijzing via een Gecertificeerde Instelling, een arts of de rechtbank. Hoewel het TJG formeel weinig zeggenschap heeft over deze verwijzingen, zijn we er wel alert op. Binnen het TJG is de functie van 'onderhandelaar' in het leven geroepen. Hij analyseert elke maand de verwijzingen van derden en neemt contact met zorgaanbieders op het moment dat er opvallende zaken zichtbaar zijn. Met deze werkwijze worden indicaties voor ongeveer € 600.000 naar beneden bijgesteld.

Onze conclusie is dus dat het prijsbewustzijn wel degelijk aanwezig is bij de medewerkers en bovendien slechts deels een item is waar meitinkers en gezinswerkers, invloed op hebben.

Versterken preventie

In hetzelfde besluit heeft u ons gevraagd om u een voorstel voor te leggen over het versterken van preventie in het sociaal domein, met daarin antwoord op de vragen:

1. Wat is (de ernst van) het probleem
2. Wat zijn de mogelijke oplossingen
3. Wat zijn de consequenties van de oplossingen.

Deze vragen komen voort uit de aanbeveling van de rekenkamercommissie om in te zetten op het versterken van preventie. Ten eerste door een beweging van maatwerkvoorzieningen naar algemene, laagdrempelige collectieve voorzieningen in gang te zetten. Ten tweede door de samenwerking tussen kinderopvang, het (passend) onderwijs en de preventieteams.

Ook hier maken we een onderscheid tussen het voorliggend veld (preventie) voor volwassenen en dat voor de jeugd.

Volwassenen

Als uitwerking van de kadernota sociaal domein worden momenteel voorbereidingen getroffen voor het uitvoeringsplan Preventie. Dit uitvoeringsplan wordt in het vierde kwartaal 2021 aan u voorgelegd en geeft dan antwoorden op de door uw gestelde vragen.

Jeugd

Wij zijn van mening dat de verbinding tussen enerzijds onderwijs/kinderopvang en anderzijds zorg/ondersteuning verbeterd kan worden. Ook zijn wij van mening dat een dergelijke samenwerking een van de succesfactoren zal zijn in een toekomstbestendig stelsel. Tegelijkertijd realiseren we ons dat succesvolle samenwerking alleen dan tot stand komt wanneer de samenwerkingspartners overtuigd zijn van nut en noodzaak van samenwerken - en wanneer zij zich mede-eigenaar voelen van de samenwerking. Dit is exact de reden waarom we kinderopvang, onderwijs én de organisaties in het voorliggend veld willen betrekken bij de totstandkoming van het lokaal transformatie-akkoord.

Enige tijd geleden heeft u hierover het Raadsvoorstel Strategie Realiseren Taakstelling Jeugd ontvangen. Hierin vragen we u akkoord te gaan met een proces van cocreatie dat moet uitmonden in een lokaal transformatie-akkoord. In dit akkoord willen we afspraken maken over de maatregelen die we treffen om het lokale systeem van zorg en ondersteuning houdbaar te maken voor de toekomst. De door u genoemde 'beweging naar voren' en versterking van de intersectorale samenwerking zullen deel uitmaken van de gesprekken in het proces van cocreatie.

Wij gaan ervan uit dat wij met deze brief uitvoering hebben gegeven aan uw besluit van 22 april 2021.

Bel gerust als u vragen heeft

Heeft u vragen over deze brief? Neem dan contact op met Pieter Engelsma door te bellen naar 14 05 13.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Heerenveen.
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

Jeroen van Leeuwestijn

Tjeerd van der Zwan

